

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 89 L

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov om Innovasjon Norge
(eierforhold og forvaltning av selskapet)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	3.6 3.7	Selskapets ledelse	16
				Styrenes sammensetting m.m.	19
2	Bakgrunn for lovforslaget	7	4	Økonomiske og administrative konsekvenser	20
3	Nærmere om forslagene til endringer i lov om Innovasjon Norge	10	5	Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget	21
3.1	Eierforhold	10			
3.2	Eiernes innskudd	12			
3.3	Selskapets finansiering	13			
3.4	Eiernes ansvar	14			
3.5	Selskapets virkemidler	15			
				Forslag til lov om endringer i lov om Innovasjon Norge (eierforhold og forvaltning av selskapet)	28

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 89 L

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov om Innovasjon Norge (eierforhold og forvaltning av selskapet)

*Tilråding fra Nærings- og fiskeridepartementet 10. april 2015,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Nærings- og fiskeridepartementet legger med dette fram forslag til endringer i lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge. Hensikten med endringene er å skape bedre rammer for eierstyringen, for forvaltningen av selskapet og for utviklingen av Innovasjon Norge som organisasjon. Endringene vil legge til rette for at Innovasjon Norge kan tilpasse kompetansen og innsatsen ved kontorene rundt om i Norge til ulike behov i regionene.

Forslagene innebærer at styret i Innovasjon Norge (også omtalt som hovedstyret) får større handlingsrom til å utforme kundekontakt, saksbehandling og beslutningssystem til det beste for gründere, bedrifter og innovasjons- og næringsmiljøer.

Innovasjon Norges formål om å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet ligger fast. Det samme gjelder kravene om at styret må påse at selskapet har en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene og kravene om at selskapet skal delta i regionale pro-

sesser og regionale partnerskap. Det foreslås presiseringer i loven for å sikre at fylkeskommunene kan legge oppdrag direkte til Innovasjon Norge.

Departementet foreslår at eierskapet, og dermed ansvaret for den jevnlige eieroppfølgingen, legges til staten alene. De overordnede føringene vil også fremover settes gjennom lov, budsjettvedtak og i oppfølgingen av meldinger til Stortinget.

Departementet foreslår å oppheve lovbestemmelsen om at selskapet skal ha regionale styrer. Dette vil legge til rette for at selskapet kan finne den beslutningsstrukturen som best ivaretar kravene til god saksbehandling. Det vil også gi selskapet mulighet til å organisere kundekontakt og interne ressurser slik at de tilpasses ulike behov i regionene.

Det foreslås at selskapet blir mer ansvarlig for egne forpliktelser i tråd med hovedregelen for sektorpolitiske selskaper. Departementet foreslår også enkelte andre endringer for å redusere ulikheter mellom lov om Innovasjon Norge og alminnelig selskapslovgiving.

Særlovgivingen for Innovasjon Norge vil med disse endringene bli mer lik den alminnelige selskapslovgivingen og de alminnelige prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Selskapet vil i større grad kunne drives etter alminnelige sel-

skapsrettslige prinsipper med klare ansvarslinjer mellom de ulike organene i selskapet. Endringene i lov om Innovasjon Norge vil ikke medføre behov for endringer i andre lover.

2 Bakgrunn for lovforslaget

Innovasjon Norge er et sektorpolitisk virkemiddel og deler av virksomheten har forretningsmessig karakter. Innovasjon Norge ble stiftet som et særlovselskap i desember 2003. Det viktigste argumentet for å opprette et særlovselskap var å balansere myndighetenes behov for å kunne styre på et overordnet nivå, mot selskapets selvstendighet og faglige ansvar for beslutninger i enkeltsaker. Særloven formaliserer en avgrensning av departementets instruksjonsmyndighet i enkeltsaker, noe som også betyr at departementet ikke har en rolle som klageinstans. I motsetning til statsforetak og aksjeselskapsformene, hvor formål for selskapet er fastsatt i vedtektene, er formålet til Innovasjon Norge lovfestet. Lov om Innovasjon Norge er imidlertid i stor grad basert på statsforetaksmodellen.

Selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionenes næringsmessige muligheter. Dette skal skje gjennom delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. I dag forvalter selskapet bedriftsrettede virkemidler på oppdrag fra ulike departementer, fylkeskommuner og fylkesmenn. Selskapet har i dag 20 eiere, 16 styrever og om lag 130 styremedlemmer. Dette lovforslaget har som siktemål å effektivisere eierstyringen av Innovasjon Norge og gi klarere ansvarslinjer mellom de ulike organene i selskapet.

God eierstyring er avhengig av en kompetent og operativ eieroppfølging og klarhet i eieransvaret. Dagens struktur er at staten eier 51 prosent og hver av fylkeskommunene og Oslo kommune (heretter kalt fylkeskommunene) eier 2,6 prosent. Dette er en ressurskrevende ramme for den jevnlike eieroppfølgingen. Strukturen krever mye koordinering mellom eierne og i ytterste konsekvens, behandling i 20 politisk styrte organisasjoner. Uklare ansvarsforhold i eierstyringen og omfattende prosessuelle krav, kan gjøre det utfordrende å gjennomføre den operative eierforvaltningen.

Målsettingen med å gi fylkeskommunene eierskap i 2010, i tillegg til rollen som oppdragsgiver, var å styrke fylkeskommunenes strategiske og

samordnende rolle. Fylkeskommunene skulle få økt mulighet til å påvirke utforming og innretning av mål, strategier og prioriteringer for Innovasjon Norges virksomhet. Fylkeskommunene skulle få et større ansvar knyttet til utformingen og gjennomføringen av den regionale og nasjonale næringspolitikken. Fylkeskommunene skulle få sterkere innflytelse på nasjonale overordnede rammer, samtidig som fylkeskommunenes innsats skulle gjennomføres i dialog med sentrale myndigheter.

Målet med et delt eierskap i Innovasjon Norge nås hovedsakelig gjennom tiltak og prosesser som enten ligger fast eller ligger utenfor eieroppfølgingen. Kravene til den regionale involveringen og samarbeidet med fylkeskommunene foreslås beholdt som i dag. Innovasjon Norges organisering som særlovselskap innebærer at de overordnede målene og prioriteringene for selskapet fastsettes gjennom lovforslag og meldinger til Stortinget. Disse prosessene sammen med dialogen mellom alle oppdragsgiverne, fører til en bred forankring av de overordnede føringene for Innovasjon Norge.

Ansvarsforholdene mellom eiere, styret og ledelse i dagens lov, legger til grunn at styret har beslutningskompetanse når det gjelder innretningen av virksomheten. Samtidig ligger det en føring i dagens lov om at selskapet skal ha regionale styrever. Dette legger begrensninger på styrets handlingsrom til å organisere virksomheten. Styret i selskapet bør ha handlingsrom til å innrette kundekontakt, saksbehandling og beslutningssystem til det beste for gründere, bedrifter, innovasjons- og næringsmiljøer og selskapets måloppnåelse. Dette tilsier at dagens føring i loven om intern beslutningsstruktur fjernes. Samtidig som styrets handlingsrom øker, legges det opp til at selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser. Det er noe som gjelder for de fleste statseide selskaper med sektorpolitiske mål.

Et høringsbrev om forslag til endringer i lov om Innovasjon Norge ble utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet, som forvalter av denne loven. Fylkeskommunene har som eiere i Innovasjon Norge blitt involvert i forberedelsene gjen-

nom fylkesordføreren arbeidsutvalg og Samarbeidsforum for Innovasjon Norge. I samarbeidsforumet møtes alle fylkeskommunene og alle departementer som gir oppdrag til Innovasjon Norge. Det har i tillegg blitt utvekslet innspill og holdt jevnlig møter mellom departementet og fylkeskommunenes administrative eiergruppe. Her er hovedproblemstillingene belyst og det er samarbeidet om bestillinger av to eksterne vurderinger av selskapsrettslige spørsmål. Det er ført dialog med selskapet når det gjelder reguleringer og fastsettelse av egenkapitalen i selskapet i tillegg til at det er innhentet eksterne råd.

Nærings- og fiskeridepartementet sendte forslaget til lovendringer på høring 24. oktober 2014. Forslaget ble forelagt følgende høringsinstanser:

Departementene

Fylkesmannsembetene
Kompetansesenter for distriktsutvikling
Norges forskningsråd
Patentstyret

Sametinget

Fylkeskommunene
Oslo kommune

ENOVA
Garantiinstituttet for Eksportkreditt
Innovasjon Norge
Intpow
Intsok
Norges sjømatråd
Norsk design og arkitektursenter
Siva
Standard Norge
Universiteter og høyskoler

Akademikerne
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Bedriftsforbundet
Finans Norge
Fraktefartøyenes Rederiforening
Hovedorganisasjonen Virke
IKT Norge
Innovasjon Norge – fagforeninger
Kommunesektorens organisasjon
Landsorganisasjonen i Norge
Norges Bondelag
Norges Fiskarlag
Norges Kystfiskarlag
Norges Rederiforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Norsk Lastebileierforbund
Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse
Norsk Venturekapitalforening
Norske Sjømatbedrifters Landsforening
Næringslivets Hovedorganisasjon
Unio
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Høringsfristen gikk ut 19. desember 2014. Det kom inn 53 høringsssvar. Følgende høringsinstanser hadde realitetsmerknader:

Helse- og omsorgsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Utenriksdepartementet

Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Vestfold

Sametinget

Høgskolen Nord-Trøndelag
Høgskolen Ålesund
Innovasjon Norge
Siva

Akershus fylkeskommune
Aust-Agder fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune
Hordaland fylkeskommune
Kristiansand kommune
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Oslo kommune
Rogaland fylkeskommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Telemark fylkeskommune
Vest-Agder fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Østfold fylkeskommune

Abelia
Akademikerne
Finansforbundet Innovasjon Norge
IKT Norge
Innovasjon Norges lokale fagforeninger
Landsorganisasjonen i Norge
Lyse Energi
Nordland fylkes fiskarlag

Norges Bondelag
Norges Fiskarlag
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon
Norges Rederiforbund
Norsk Redaktørforening
Næringslivets Hovedorganisasjon

Følgende høringsinstanser hadde ingen merknader:

Arbeids- og sosialdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Forsvarsdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Samferdselsdepartementet

Norsk Venturekapitalforening

Det nærmere innholdet i høringssvarene er behandlet under de enkelte punktene i proposisjonen.

3 Nærmere om forslagene til endringer i lov om Innovasjon Norge

3.1 Eierforhold

3.1.1 Gjeldende rett

Etter lov om Innovasjon Norge § 2 eies Innovasjon Norge med 51 prosentandeler av staten og 49 prosentandeler av fylkeskommunene, noe som gir 2,6 pst. eierandel til hver fylkeskommune.

Innovasjon Norge var fra etableringen et heleid statlig selskap under tidligere Nærings- og handelsdepartementet, jf. Ot.prp. nr. 14 (2003–2004) og Innst. O. nr. 30 (2003–2004). Som følge av forvaltningsreformen, jf. St.meld. nr. 12 (2006–2007) *Regionale fortrinn – regional framtid* og Innst. S. nr. 166 (2006–2007), ble eierskapet fra og med 1. januar 2010 fordelt mellom staten ved tidligere Nærings- og handelsdepartementet og samtlige fylkeskommuner, jf. Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) og Innst. O. nr. 30 (2008–2009).

Målet med å gi fylkeskommunene eierskap i tillegg til rollen som oppdragsgiver, var å styrke fylkeskommunenes strategiske og samordnende rolle. Fylkeskommunene skulle få økt mulighet til å påvirke utforming og innretning av mål, strategier og prioriteringer for Innovasjon Norges virksomhet.

3.1.2 Forslag i høringsbrevet

Departementet ønsket å høre et forslag om å tilbakeføre hele eierskapet for Innovasjon Norge til staten opp mot to andre alternativ:

- Eieralternativ én: Beholde dagens eierstruktur, som innebærer delt eierskap med 20 eiere, hvor staten eier 51 prosent og fylkeskommunene eier 2,6 prosent hver.
- Eieralternativ to: Endre til delt eierskap med tre eiere, hvor staten eier 51 prosent og to fylkeskommuner eier 24,5 prosent hver.
- Eieralternativ tre: Endre til statlig eierskap, hvor staten eier 100 prosent.

3.1.3 Høringsinstansenes syn

Av 53 hørings svar var det 36 som hadde merknader til eierstruktur. 14 er positive til staten som eneeier. 20 ønsker å opprettholde dagens eierstruktur. Blant disse er 14 fylkeskommuner. Ingen gir sin tilslutning til eieralternativet med staten og to fylkeskommuner.

De gjennomgående argumentene for at staten skal bli eneeier er klarere ansvarsforhold, bedre rammer for eierforvaltningen, mer kostnadseffektiv eieroppfølging og at fylkeskommunenes strategiske og samordnende rolle kan ivaretas gjennom prosesser som ligger utenfor eieroppfølgingen. Landsorganisasjonen i Norge, Næringslivets hovedorganisasjon, to fylkeskommuner og enkelte andre av høringsinstansene sier at innføringen av det fylkeskommunale eierskapet ikke har vært vesentlig for at fylkeskommunene skal kunne fylle sin rolle som regional utviklingsaktør.

Landsorganisasjonen i Norge skriver at «*Målsettingen med å tillegge fylkeskommunene eierskap i tillegg til oppdragsgiverrollen, var å styrke fylkeskommunenes strategiske og samordnende rolle. Dette er en god intensjon. Det er viktig at fylkeskommunene gis gode muligheter til å påvirke utforming og innretning av mål, strategier og prioriteringer for Innovasjon Norges virksomhet. De fleste av disse oppgavene kan imidlertid også ivaretas utenom prosessene for eierskapsoppfølgingen, gjennom partnersamarbeidet mellom fylkeskommunene og Innovasjon Norge i de regionale partnerskapene (der også [Landsorganisasjonen i Norge] og [Næringslivets hovedorganisasjon] inngår), Samarbeidsforum for Innovasjon Norge mellom eiere og oppdragsgivere og dialog rundt bevilgninger og utforming av oppdragsbrev. [Landsorganisasjonen i Norge] mener det kan være formålstjenlig med et heleid statlig eierskap, slik det opprinnelig var.*»

Høgskolen i Ålesund skriver i sitt hørings svar at «*Det er neppe tvil om at dagens eierstruktur bidrar til å gjøre eierstyringen av selskapet mer komplisert og ressurskrevende enn nødvendig, og at*

intensjonene som lå til grunn for at fylkeskommunene kom inn på eiersiden i selskapet i 2010 har vært vanskelig å oppfylle. [...] Ut fra dette vil vi tilrå at man går tilbake til tidligere modell, og at eierskapet overtas av staten i sin helhet.»

Fylkesmennene i Vestfold, Sør-Trøndelag og Hedmark anbefaler også at eierskapet legges til staten alene. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag nevner blant annet at: «...uklarhet i roller, en unødvendig komplisert eierstruktur, større muligheter for uklare ansvarsforhold og mindre forutsigbarhet som følge av et fragmentert og større regionalpolitisk medeierskap, er hovedbegrunnelse for at helt statlig eierskap etter vår oppfatning bør velges.»

Flere av de 15 regionale styrene i Innovasjon Norge er enige i at styringsstrukturen til Innovasjon Norge bør vurderes. De fleste regionale styrene mener at dagens ordning med delt eierskap mellom staten og fylkeskommunene bør videreføres for å sikre regional forankring. Ett av de regionale styrene mener at et forenklet eierskap med staten som eneeier vil ha positiv verdi. Ett av regionstyrene er delt i spørsmålet om staten bør være eneeier, eller om fylkeskommunene bør videreføres som eiere. To av de regionale styrene har valgt å ikke konkludere.

Helhetlig nasjonal og regional koordinering av virkemiddelbruken, mulighet for bruk av utvidet egenregi og innflytelse over valg av medlemmer til styret er argumenter som fremheves av høringsinstansene som ønsker å beholde dagens eierstruktur.

Den gjennomgående tilbakemeldingen fra fylkeskommunene som ønsker å opprettholde dagens eierstruktur, er at «... en helhetlig nasjonal og regional koordinering er vesentlig for å oppnå en effektiv og målrettet bruk av de samlede virkemidlene. Et fortsatt fylkeskommunalt eierskap i Innovasjon Norge er den viktigste bærebjelken for å få til denne koordineringen. Bl.a. gjennom muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltningstjenester fra Innovasjon Norge.» Dette er et syn som også støttes av Norges Fiskarlag.

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver at: «For fylkeskommunene er eierskap til Innovasjon Norge strategisk viktig med tanke på å vere med på å utforme innretninga på Innovasjon Norge over tid. For Innovasjon Norge vil det vere nyttig å få innspel frå fylkeskommunane, når virkemidla skal tilpassast dei ulike utfordringane ein har rundt i landet.» Møre og Romsdal fylkeskommune tviler også på at færre eiere vil føre til omfattende ressursbesparelser og sier at effektiviseringsgevinstene heller finnes i selskapets operative og organisatoriske innretning.

Norges Bondelag skriver at: «Dagens eigarskapsmodell har hatt ein positiv og samordnande effekt på det regionale utviklingsarbeidet i fylka, og medverka til forankring av Innovasjon Norges verksemd hos fylkeskommunen som regional utviklingsaktør, og motsett. Den delte eigarskapen poengterer at Innovasjon Norge er både statens og fylkeskommunens reiskap for næringsutvikling.»

Et annet argument som nevnes av flere fylkeskommuner, er at eierposisjonen gir innflytelse på valget av medlemmer i styret, og at det er vesentlig med bred representasjon i styret. Fylkeskommunene som ønsker fortsatt eierskap, skriver at de «må i fellesskap vurdere organiseringen av eget eierskap for å effektivisere styringen.»

Fylkesmannen i Finnmark vurderer det slik at dagens eierform er den «som i størst grad ivaretar målsettingen om at [Innovasjon Norge] skal være statens og fylkeskommunens fremste virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Forankringen i den enkelte fylkeskommune er svært viktig for å ansvarliggjøre og sikre regionalpolitisk engasjement om næringsutvikling, og delta forpliktende i partnerskapet i fylket. Fylkesmannen vurderer at denne konkrete forankringen med bred regional representasjon er svært viktig for Finnmark. Ved endring av eierform vurderer vi at målet om bred forankring ikke vil kunne ivaretas i samme grad, og anbefaler ut ifra dette å beholde dagens modell.»

3.1.4 Departementets vurdering

I høringssvarene er det støtte både for dagens eierstruktur og eierstrukturen hvor staten blir eier alene. Eieralternativet med staten og to fylkeskommuner som eiere, får ikke støtte. Alternativet med staten og to fylkeskommuner blir derfor ikke ytterligere behandlet i denne lovproposisjonen.

Det er departementets vurdering at målsettingen med et delt eierskap i Innovasjon Norge hovedsakelig nås gjennom tiltak og prosesser som ligger utenfor den jevnlige eieroppfølgingen. Innovasjon Norges særegne organisering gjennom egen lov innebærer at de overordnede målene og prioriteringene for selskapet fastsettes gjennom forberedelsene, behandlingen og oppfølgingen av proposisjoner og meldinger til Stortinget. Disse prosessene gir en bred forankring av de overordnede føringene for Innovasjon Norge, og er en god ramme for å avklare ulike hensyn. Disse prosessene har dermed i praksis, sammen med regionale prosesser, vært arenaen for å ivareta fylkeskommunenes strategiske og samordnende

rolle for nasjonal og regional næringsutvikling, uavhengig av eierskap. Fylkeskommunenes rolle som oppdragsgiver til selskapet gjør også at de blir involvert i disse prosessene.

Dagens eierstruktur skaper etter departementets vurdering en uklar ramme for den jevnlig eieroppfølgingen av Innovasjon Norge og når det gjelder å iverksette tiltak fra eiers side om det er nødvendig. I tillegg kommer særegne kostnader knyttet til forventningen om at staten og hver av fylkeskommunene må ha en helhetlig oppfølging av selskapet for å ivareta det ansvar og de forpliktelser som et slikt eierskap medfører. Dagens eierskap bidrar ikke vesentlig til at den enkelte fylkeskommune gjennom eierskapet får økt mulighet til å påvirke utforming og innretning av mål, strategier og prioriteringer for Innovasjon Norges virksomhet. Denne påvirkningen skjer hovedsakelig gjennom andre prosesser og vil være uavhengig av eierskapet, som nevnt over.

Et helstatlig eierskap vil normalt føre til at fylkeskommunene mister innflytelse over valg av styremedlemmer i Innovasjon Norge. Flere fylkeskommuner trekker da også fram at utvelgelse til styret er en vesentlig del av eierforvaltningen, og de peker på hensynet til et bredt sammensatt styre. Dette er i tråd med statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse med krav om at styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskapets egenart. For Innovasjon Norges vedkommende medfører dette krav om bredde i styret slik fylkeskommunene ønsker.

De fylkeskommunene som er for et fortsatt delt eierskap, legger vekt på at dette gir «*muligheten for bruk av utvidet egenregi ved kjøp av forvaltnings-tjenester fra Innovasjon Norge.*» Begrepet *utvidet egenregi* blir gjerne brukt i anskaffelsesrettslig sammenheng når det er snakk om å tildele offentlige oppdrag til selskap eller lignende som den offentlige oppdragsgiveren har tilstrekkelig kontroll over, uten at anskaffelsesregelverkets krav om offentlige anbud kommer til anvendelse. Eierskap er ett av kriteriene for å ha tilstrekkelig kontroll. Når Innovasjon Norge gjennom lov og administrative bestemmelser er pålagt å utføre oppdrag på vegne av fylkeskommunene stiller dette seg annerledes ved at man da i utgangspunktet er utenfor anskaffelsesregelverkets anvendelsesområde. Etter departementets vurdering vil ikke en tilbakeføring av hele eierskapet til staten føre til vesentlige endringer i fylkeskommunenes adgang til å gi Innovasjon Norge oppdrag direkte. Departementet foreslår presiseringer i §§ 8 og 10 for nettopp å ivareta at fylkeskommunene skal kunne til-

dele Innovasjon Norge oppdrag direkte selv om staten eier selskapet alene. Nærmere redegjørelse følger under endringsforslagene til §§ 8 og 10, henholdsvis punkt 3.3 og 3.5.

Etter departementets vurdering bør eierskapet til Innovasjon Norge tilbakeføres til staten alene.

3.2 Eiernes innskudd

3.2.1 Gjeldende rett

Etter lov om Innovasjon Norge § 7 fastsettes eierens innskudd i selskapet i vedtektene og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer av innskuddet vedtas av foretaksmøtet. Dagens lov har ikke bestemmelser om utbytte fra selskapet. Den har heller ikke nærmere bestemmelser om selskapets egenkapital. Det er gitt nærmere føringer for egenkapital og utbytte for enkelte av ordningene som er lagt til Innovasjon Norge, blant annet gjennom Stortingets behandling av de årlige budsjettproposisjonene.

3.2.2 Forslag i høringsbrevet

Departementet foreslo å endre loven slik at selskapet i større grad får ansvar for egne forpliktelser, jamfør forslaget om å begrense eieransvaret for selskapet under punkt 3.4. I høringsbrevet ble det dermed foreslått innført likelydende bestemmelser for Innovasjon Norge som for statsforetak når det gjelder krav til egenkapital og nærmere bestemmelser for innskudd i selskapet og utdeling av utbytte. Statsforetaksloven §§ 12, 14, 15, 16 og 17 ble lagt til grunn for de foreslåtte endringene, med korresponderende nye §§ 7 a, b, c, d og e i lov om Innovasjon Norge.

3.2.3 Høringsinstansenes syn

To høringsinstanser har merknader til forslaget om nye §§ 7 a, b, c, d og e. Innovasjon Norge har en relativt omfattende behandling av endringene som følger med at selskapet i større grad får ansvaret for egne forpliktelser, jamfør endringsforslaget til § 9 under punkt 3.4. Disse merknadene vil også ha relevans for forslaget om nye §§ 7 a, b, c, d og e. Innovasjon Norge er positive til forslagene til endringer. Næringslivets Hovedorganisasjon etterlyser en utdyping av om innføring av utbyttebestemmelser og om selskapets anledning til å bygge opp egenkapital fra bevilgningene, kan bety at Innovasjon Norge i større grad enn i dag skal generere økonomiske overskudd.

3.2.4 Departementets vurdering

Departementet foreslår å begrense eieransvaret for selskapets forpliktelser, jamfør endringsforslaget til § 9 under punkt 3.4. Hvis selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser, bør det stilles krav til at selskapet har en forsvarlig egenkapital og gis nærmere bestemmelser for innskudd i selskapet og utdeling av utbytte. De foreslåtte endringene i loven innebærer ingen endringer i formålet til Innovasjon Norge som et sektorpolitisk selskap med samfunnsmessige mål. Departementet viser til at for de fleste statseide selskaper med sektorpolitiske mål følger ansvarsregulering i ordinær selskapslovgiving, henholdsvis statsforetaksloven og aksjeloven. Dette er selskapsformer som har begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Det er imidlertid ikke behov for å ha en egen regulering i lov om Innovasjon Norge om eiernes innskudd ved selskapets stiftelse slik det er gjort i statsforetaksloven § 13. Det vil i tillegg til reguleringen av selskapets egenkapital være behov for å regulere egenkapital tilhørende enkelte av ordningene, herunder låneordningene. Egenkapital tilhørende ordningene reguleres nærmere som en del av administrative bestemmelser for oppdragene.

3.3 Selskapets finansiering

3.3.1 Gjeldende rett

Etter lov om Innovasjon Norge § 8 kan selskapet finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Den som finansierer virksomheten, kan fastsette nærmere vilkår for bruk av midlene.

3.3.2 Forslag i høringsbrevet

Det ble foreslått en presisering i § 8 av at oppdragsgiver setter vilkårene for oppdraget ved offentlig finansiering av selskapets virksomhet.

3.3.3 Høringsinstansenes syn

Av 53 høringsinstanser har Næringslivets Hovedorganisasjon og Innovasjon Norge merknader om endringene som gjelder fylkeskommunenes anledning til å legge oppdrag direkte til Innova-

sjon Norge. Næringslivets Hovedorganisasjon mener at det bør vurderes av hver enkelt oppdragsgiver om et oppdrag skal legges til Innovasjon Norge eller andre. De ønsker at flere av oppdragene legges ut på anbud og at dette reflekteres i lovens §§ 8, 9, 10 og 11, uten at de foreslår konkrete endringer for å ivareta dette.

Innovasjon Norge er bekymret for at oppdragsgivere kan få en uinnskrenket rett til å kreve tjenester fra selskapet uten at de bidrar med tilstrekkelig finansiering. De foreslår at det innføres en lovhjemmel i § 8 om at departementet kan gi nærmere regler for å forhindre dette.

3.3.4 Departementets vurdering

Den enkelte oppdragsgiver er ansvarlig for å finansiere de oppdrag som legges til selskapet.

Departementet mener at det er viktig å få fram at oppdrag finansiert av offentlige aktører hviler på et lovfestet grunnlag som presiserer at det er den offentlige oppdragsgiveren som setter vilkårene for oppdraget. Innovasjon Norge er et virkemiddel for staten og fylkeskommunene. Når oppdragsgivere får rett til å tildele Innovasjon Norge oppdrag og når Innovasjon Norge har plikt til å utføre slike oppdrag, vil det ikke foreligge en gjensidig bebyrdende avtale i anskaffelsesregelverkets forstand. Selv om det er knyttet en viss usikkerhet til avgrensingen av anskaffelsesregelverkets anvendelsesområde for visse former for samarbeid i offentlig sektor, mener departementet at lovendringsforslagene for §§ 8 og 10 sammenholdt med selskapets formålsbestemmelse i gjeldende § 1, vil innebære at anskaffelsesregelverket ikke kommer til anvendelse for fylkeskommunenes oppdrag til Innovasjon Norge. Forholdet til anskaffelsesregelverket ble ikke tematisert i forbindelse med at fylkeskommunene kom inn på eiersiden i 2010.

Når det gjelder Næringslivets Hovedorganisasjons merknad om at oppdrag bør legges ut på anbud, vil dette være en avveining mellom ønsket om at private skal kunne produsere tjenester på vegne av det offentlige og et ønske om forenkling og effektivitet i offentlig sektor. En utlysning av oppdragene kan medføre betydelig merarbeid for den enkelte fylkeskommune. De offentlige oppdragsgiverne står imidlertid fritt til å benytte andre aktører enn Innovasjon Norge, dersom dette er i tråd med føringene for de bevilgede midlene som oppdraget finansieres av.

3.4 Eiernes ansvar

3.4.1 Gjeldende rett

Eiernes ansvarsregulering i lov om Innovasjon Norge § 9 har i dag en slik formulering:

«Eierne er ansvarlige for selskapets forpliktelser. Dersom det oppstår forpliktelser for selskapet etter en låne- eller garantiordning, jf. § 10 nr. 1, som ikke kan dekkes av selskapet, er eierne pliktige til å tilføre den enkelte ordning ny kapital. Ved oppløsning av selskapet har eierne solidarisk plikt til å skyte inn midler i selskapet i den grad det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning.»

I perioden fra etableringen av Innovasjon Norge og fram til eierskapet ble delt mellom staten og fylkeskommunene 1. januar 2010 var staten ansvarlig for selskapets garantiforpliktelser. Staten var også pliktig til å skyte inn midler i selskapet i den grad det var nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning. Ansvarsreguleringen ble endret i sammenheng med at fylkeskommunene kom inn på eiersiden i Innovasjon Norge, jf. Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) og Innst. O. nr. 30 (2008–2009). Gjeldende ansvarsregulering innebærer at staten og fylkeskommunene har felles ansvar for selskapets forpliktelser, og ved oppløsning av selskapet har staten og fylkeskommunene solidarisk plikt til å skyte inn midler i selskapet i den grad det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning. Gjeldende regulering om eiernes forpliktelser for selskapet etter en låne- og garantiordning, som ikke kan dekkes av selskapet ble innført i 2011 i sammenheng med det tidligere Kommunal- og regionaldepartementets forslag om en ny distriktsrettet garantiordning hvor fylkeskommunene vil være ansvarlig for eventuelle tap, jf. Prop. 39 L (2010–2011) og Innst. 211 L (2010–2011). For låne- og garantiordningen som er finansiert av fylkeskommunene, er ansvarsfordelingen ikke slik eierbrøken indikerer. Fylkeskommunene er ansvarlige for tap utover de avsetninger som skjer ved opprettelse av lån og garantier, etter en fordelingsnøkkel der andelen fylkeskommunene har av porteføljen pr. 31. desember, blir lagt til grunn uavhengig av hvor tapet har oppstått.

3.4.2 Forslag i høringsbrevet

Eieransvaret i lov om Innovasjon Norge § 9 ble foreslått endret slik at selskapet blir ansvarlig for

selskapets forpliktelser, med unntak av at den enkelte oppdragsgiver skal være ansvarlig for låne- og garantiordningene. Gjeldende bestemmelse om eiernes solidaransvar ble dermed også foreslått opphevet.

Oppløsning av selskapet er ikke regulert i gjeldende lov. Departementet foreslo at det i § 9 skulle henvises til statsforetakslovens bestemmelser om oppløsning.

3.4.3 Høringsinstansenes syn

20 av 53 høringsinstanser har merknader til forslaget om begrensinger i eieransvaret. Av disse er 16 positive. Alle de 15 fylkeskommunene, som har gitt høringssvar om dette, er positive. Innovasjon Norge er også i utgangspunktet positiv til forslaget. De ansattes organisasjoner i Innovasjon Norge er imidlertid negative til forslaget. Norges Rederiforbund skriver at det er uklart hvordan endringer i ansvarsbestemmelsen bidrar til å videreutvikle Innovasjon Norge. Næringslivets Hovedorganisasjon mener at ansvarsbegrensningens konsekvenser for mottakerne av Innovasjon Norges tjenester bør synliggjøres bedre.

Innovasjon Norge er i sitt svar enig i at eieransvaret kan begrenses, men mener at oppdragsgiverne også bør garantere for forpliktelsene ved de ulike egenkapitalvirkemidlene som legges til selskapet. Innovasjon Norge foreslår en endring i lovteksten slik at det går tydeligere fram at oppdragsgiverne garanterer for alle forpliktelsene ved de nevnte ordningene. Innovasjon Norge er også opp-tatt av at de regnskapsførte pensjonsforpliktelsene i selskapet kan øke betraktelig som følge av ventede endringer i standardene for regnskapsføring.

De ansattes organisasjoner i Innovasjon Norge er sterkt imot at eierne ikke lenger skal være ansvarlige for selskapets forpliktelser, medregnet selskapets pensjonsforpliktelser. Finansforbundet i Innovasjon Norge skriver at: *«Dette forslaget vurderes som svært uheldig. Innovasjon Norge er forpliktet til å utføre oppdrag fra de offentlige oppdragsgivere. Den foreslåtte modellen vil gi en skjevhet hvor oppdragsgiver setter premissene for inntjening og oppdrag som Innovasjon Norge er forpliktet til å følge, selv om dette ikke er i Innovasjon Norges interesse som selskap. I dag har Innovasjon Norge en kraftig underfinansiering av pensjonsforpliktelsene – mens øvrig gjeld er minimal – og den foreslåtte endringen vil således primært berøre de ansattes pensjoner. Risikoen i relasjon til de ansattes pensjoner vil fortsatt være tilstede selv om selskapet oppkapitaliseres, da eierne ikke er forpliktet til å tilføre ytterligere kapital ved senere behov. I motset-*

ning til aksjeselskaper har ikke Innovasjon Norge mulighet for å hente inn kapital fra eksterne investorer, likeledes har selskapet begrensede muligheter for å kutte ut ikke lønnsomme oppgaver ettersom store deler av virksomheten er bestemt av oppdragsgiver. Man kan få en situasjon hvor et pålagt oppdrag vil være i strid med Innovasjon Norges interesse. Likeledes vurderes det som svært uheldig at selskapet selv skal ha ansvaret for å håndtere omstillingskostnader ved (normale) endringer i bevilgningene. Selskapet har ikke samme muligheter for å snu virksomheten mot andre mer lønnsomme forretningsområder som kommersielle bedrifter har, og vil således kunne få større utfordringer enn andre i en slik situasjon. Endelig vil en endring som gir Innovasjon Norge ansvar for egne forpliktelser kunne utfordre Innovasjon Norges rolle som en nøytral aktør. Basert på dette er vi sterkt uenige i den foreslåtte endringen.»

Akademikerne sentralt skriver i sitt innspill at: «De ansatte i Innovasjon Norge er i dag tilknyttet pensjonsordningen til Statens pensjonskasse (SPK). Denne ordningen er garantert av staten» Akademikerne forutsetter at endringer ikke skal medføre svekkelser i: «de ansattes påløpte og fremtidige pensjonsrettigheter eller garantiordninger knyttet til disse.»

3.4.4 Departementets vurdering

Det er departementets vurdering at eieransvaret for selskapets forpliktelser bør begrenses mer enn i dag, særlig gjelder dette eieransvaret for forpliktelser knyttet til driften av selskapet. Begrensninger i eieransvaret vil være i tråd med at ansvaret og virkemidlene for å forvalte selskapet er lagt til styret, jf. § 17 om hovedstyrets myndighet, og endringsforslaget om å gi selskapet større handlingsrom for organiseringen av selskapet gjennom å fjerne føringen om regionale styrer, jf. punkt 3.6.

Begrenset eieransvar er i tråd med selskapslovgivingen for aksjeselskap. Ved lov 20. desember 2002 nr. 88 ble det vedtatt lignende endringer i lov om statsforetak hvor statens ansvar ble endret til begrenset deltakeransvar etter mønster av aksjeloven. Begrenset deltakeransvar er dermed hovedregelen for statseide selskaper med sektorpolitiske mål. Samtidig er det viktig å ta hensyn til selskapets låne- og garantiordninger, hvor Innovasjon Norge etter bestemmelsene i oppdragene vil kunne foreta disposisjoner som ikke bare er kommersielt begrunnet. Den enkelte oppdragsgiver bør garantere for forpliktelser knyttet til disse ordningene.

Etter departementets vurdering bør det ikke gjelde en lovfestet garanti for egenkapitalvirkemidlene. Her bør det eventuelt gis garantier knyttet til de enkelte ordningene, slik tilfellet er for ordningene med såkornfond. For såkornfondene og andre fondsordninger som allerede er lagt til Innovasjon Norge, er det en forutsetning at eventuelle fremtidige tap utover tapsfond ikke skal belaste Innovasjon Norges regnskap og egenkapital.

Oppdragsgiverne setter i stor grad premissene for selskapets inntekter. Innovasjon Norge bør ha ansvaret for å håndtere omstillingskostnader ved normale endringer i bevilgningene. Ved omfattende endringer i selskapets virksomhet, som en konsekvens av endringer i finansieringen fra en eller flere av oppdragsgiverne, legges det til grunn at de ansvarlige for endringen bidrar til å dekke omstillingskostnader. Dette for å hindre at en eller flere oppdragsgivere påfører selskapet endringer som også gir utilsiktede konsekvenser for andre oppdragsgivere og selskapets måloppnåelse.

Endringene vil stille større krav til at selskapets ledelse løpende tilpasser virksomheten i tråd med utviklingen blant selskapets kunder og gjeldende rammer.

Dagens eiere i Innovasjon Norge vil fremdeles i siste omgang, måtte garantere for de forpliktelser som selskapet har pådratt seg, før de foreslåtte endringene trer i kraft.

Nivået på egenkapitalen når de foreslåtte endringene trer i kraft, og de ansattes pensjonsforhold blir nærmere omtalt under økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget (punkt 4).

Bestemmelsen om oppløsning foreslås innført under lovens kapittel 7 som ny § 36 a.

3.5 Selskapets virkemidler

3.5.1 Gjeldende rett

Reguleringen av selskapets virkemidler i lov om Innovasjon Norge § 10 har i dag en slik formulering:

For å fremme formål som nevnt i § 1, kan selskapets midler brukes til:

1. *Finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti- og egenkapitalordninger*
2. *Rådgiving og kompetansehevende tiltak*
3. *Nettverk og infrastruktur*
4. *Profilering av norsk næringsliv i utlandet*

Eierne kan gi nærmere regler om selskapets virkemidler gjennom foretaksmøtet.

For å fremme formålet i § 1 kan eierne gjennom foretaksmøtet tillegge selskapet å utføre oppgaver knyttet til forvaltningen av andre statlige og regionale virkemidler, og kan i denne forbindelse fastsette nærmere regler om utøvelsen av slike oppgaver.

3.5.2 Forslag i høringsbrevet

Det ble foreslått å presisere i § 10 at Innovasjon Norge innenfor rammen av selskapets formål og hovedmål er forpliktet til å utføre oppdrag for fylkeskommunene. Dette gjelder også enkeltoppdrag fra fylkeskommunene såfremt det er innenfor formålet og Innovasjon Norge har kapasitet til det.

Benevnelsen av virkemidler ble foreslått justert i tråd med rolledelingen mellom Innovasjon Norge og Siva, i tillegg ble det foreslått en omformulering av *nettverk* til *nettverkstiltak*. Formuleringen *formål* ble foreslått endret til *formålet*.

3.5.3 Høringsinstansenes syn

Av 53 høringsinstanser har Næringslivets Hovedorganisasjon og Innovasjon Norges merknader til forslaget om endringene som gjelder fylkeskommunenes anledning til å legge oppdrag direkte til Innovasjon Norge. Departementet viser her til nærmere omtale under punkt 3.3.

Når det gjelder fjerningen av infrastruktur under opplistingen i § 10 om selskapets virkemidler, er Abelia, Norges Bondelag og Siva positive til det. Norges Rederiforbund er negative fordi endringen ikke gjør det klarere hva Innovasjon Norge kan gi støtte til eller ikke.

3.5.4 Departementets vurdering

I tråd med omtalen under punkt 3.3 om endringsforslag for § 8 ser departementet behov for å gjøre tilpasninger i denne bestemmelsen for å sikre at Innovasjon Norge blir forpliktet til å utføre oppdrag fra de offentlige oppdragsgiverne. Videre bør *formål* omformuleres til *selskapets formål*.

Departementet ser det ikke som nødvendig å gjøre de andre endringene i denne paragrafen som ble foreslått i høringen.

3.6 Selskapets ledelse

3.6.1 Gjeldende rett

Bestemmelsen om selskapets ledelse i lov om Innovasjon Norge § 13 har i dag en slik formulering:

Selskapet ledes av et hovedstyre og en administrerende direktør.

Selskapet skal ha regionale styrer som bemyndiges av hovedstyret og administrerende direktør.

De regionale styrene var opprinnelig ikke omtalt i loven. Lovfestingen av de regionale styrene ble vedtatt i sammenheng med at fylkeskommunene kom inn på eiersiden i Innovasjon Norge. Forslaget om lovfesting ble begrunnet som en direkte konsekvens av at man gikk fra én eier til å ha flere eiere, jf. Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) og Innst. O. nr. 30 (2008–2009).

3.6.2 Forslag i høringsbrevet

Føringen om at selskapet skal ha regionale styrer ble foreslått opphevet slik at selskapet skulle stilles fritt til å beholde de regionale styrene eller velge en annen organisering av den interne beslutningsstrukturen.

I høringsbrevet ble det også vist til forslaget om å gi Innovasjon Norge større ansvar for egen virksomhet, jf. punkt 3.4 om eiernes ansvar.

3.6.3 Høringsinstansenes syn

Av 53 høringsinnspill har 30 merknader til forslaget. Ti høringsinstanser er positive til å fjerne føringen, blant disse er to fylkeskommuner. 17 høringsinstanser er negative til forslaget, blant disse er elleve fylkeskommuner.

Den gjennomgående argumentasjonen fra instansene som støtter en oppheving av lovfestingen av regionale styrer, er at selskapet selv bør ha fleksibilitet til å kunne utforme virksomheten.

Næringslivets Hovedorganisasjon skriver at dagens organisering gir: «...*dårlige forutsetninger for god eierstyring og selskapsledelse, med uklare ansvarslinjer mellom de ulike organene i selskapet.[...]Manglende evne til regionale tilpassinger, kombinert med ressurskrevende prosesser, gjør at [Næringslivets Hovedorganisasjon] støtter departementets anbefaling om ta ut bestemmelsen i loven som sier at selskapet skal ha regional styrer.*»

Innovasjon Norge selv uttaler seg positiv om å ta bort lovbestemmelsen om regionale styrer: «...*selskapets styre bør ha frihet til å organisere selska-*

pet, og at det i minst mulig grad bør gjelde lovmessige føringer som begrenser styrets handlingsrom.» Innovasjon Norge påpeker videre at nær samhandling med næringslivet, fylkeskommunene, andre virkemiddelaktører og ulike utviklingsaktører og organisasjoner i regionene er en forutsetning for å nå selskapets formål. De viser til at: «Den regionale forankringen vil derfor være svært viktig for Innovasjon Norge også i fremtiden, og selskapet vil legge vekt på å etablere strukturer som sikrer nærhet til og samhandling med næringslivet i hele landet, og tett dialog med og involvering av andre regionale aktører.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag deler også departementets vurderinger om at styret må kunne tillegges nødvendig kompetanse til å utforme den samlede virksomheten, inkludert en hensiktsmessig og forsvarlig organisering av Innovasjon Norge, uten at dette bør svekke selskapets regionale betydning. Fylkesmannen fremhever at det derfor bør ligge til styret å avgjøre spørsmål om bruken av regionale styrer. Fylkesmannen i Hedmark anbefaler at Innovasjon Norge gis muligheten til å etablere regionale styrer som et supplement til det regionale partnerskapet.

Enkelte fylkeskommuner kommenterer at de regionale styrene tar en begrenset rolle og fokuserer på enkelt saker. Finansforbundet i Innovasjon Norge bemerker at: «Dagens løsning med regionale styrer knyttet til de enkelte distriktskontorene gir våre medlemmer betydelig merarbeid uten å tilføre verdi i form av økt kompetanse, lokal kunnskap eller innspill. Styrene oppfattes som tidstyver i forbindelse med saksbehandlingen og øker behandlingstiden. Distriktskontorene har løpende dialog med fylkeskommunene og andre lokale aktører og denne dialogen vurderes som viktigere for våre medlemmer.»

Abelia er også blant høringsinstansene som støtter departements forslag, og sier blant annet: «Det gir ikke mening at Innovasjon Norges 15 regionkontorer skal betjene like mange regionale styrer bestående av 120 styremedlemmer. [...] Det er viktig at Innovasjon Norge beholder lokal kjernekompetanse på de sentrale tjenestene, samtidig som det fremstår som både ønskelig og mulig at enkelte mindre sentrale tjenester og virkemidler kan administreres av mindre team som ikke må være representert på hvert enkelt kontor. Kombinert med økt digitalisering av tjenesteporteføljen vil det dessuten representere en forbedring og forenkling for brukerne.»

Den gjennomgående argumentasjonen blant høringsinstansene som ønsker å opprettholde den gjeldende lovfestingen av de regionale styrene, er

at disse styrene har en viktig rolle i selskapet og i den regionale koordineringen. Sametinget er bekymret for at Innovasjon Norges regionale tilstedeværelse, selskapets regionale forankring og utviklingen av regionale virkemidler kan svekkes dersom lovfestingen av regionale styrer oppheves. Sametinget bemerker videre at: «I tillegg sikrer de regionale styrene representasjon fra og kompetanse om næringslivet i de ulike regionene. Samtidig sikres ikke samisk kompetanse verken i dagens organiseringsform, eller i departementets forslag. [...] Det er viktig at Innovasjon Norge har god kompetanse om viktige saker for det samiske samfunnet, og at organisasjonen innehar samisk kultur- og samfunnsforståelse, slik at Innovasjon Norges virksomhet hensyntar samiske interesser.»

De fleste fylkeskommunene som er negative til å fjerne lovfestingen av de regionale styrene, kommenterer ikke dette nærmere. Oslo kommune skriver at: «På regionalt nivå har eierskapsreformen medført at fylkeskommunene har fått rett til å oppnevne medlemmer av regionstyrene. Tidligere hadde fylkeskommunene forslagsrett. Oslo kommune mener at regionstyret i Innovasjon Norge spiller en viktig rolle som en fast arena for sentrale aktører i regionen og er av den oppfatning at den nåværende ordningen med regionale styrer bør fortsette.» Møre og Romsdal fylkeskommune skriver at de regionale styrene har vært viktige lokalt, både gjennom lokal kunnskap og nærhet til det regionale næringslivet. De skriver at effektivisering handler mer om hvordan Innovasjon Norge utnytter kompetansen til det regionale styret og hvilke fullmakter disse styrene blir tildelt. Flere av fylkeskommunene tar til orde for at: «eierne, selskapets styre og ledelse i fellesskap utvikler nye modeller/fullmakter for distriktskontorene, herunder styrene.» Bondelaget skriver at: «Lovfestinga av eit regionalt styrenivå vil vere meir forpliktande for dei miljø og organisasjonar som rekruterer til regionstyra, enn deltaking i eit mogleg kontaktforum etablert som ein alternativ arena til regionstyret [...] Overgang til eit mindre forpliktande kontaktorgan i regionen, kan svekke legitimiteten og innsikta til [Innovasjon Norge] som forvaltar av investeringsmidlane i landbruket. Det vil vere negativt både for landbruket som næring og for [Innovasjon Norge] som organisasjon.»

Etter Fylkesmannen i Finnmarks vurdering har regionale styrer vært viktig for den regionale forankringen i Innovasjon Norge. Fylkesmannen i Finnmark mener bestemmelsen om at selskapet skal ha regionale styrer er viktig for å kunne ivareta kravet om en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene, og at: «Dersom bestem-

melsen tas ut kan dette resultere i at de regionale styrene etter hvert blir lagt ned og sentralisert, og regionale behov vil kunne komme ut av fokus. [...] Målet om å spare ressurser blir etter vår oppfatning av mindre betydning enn formålet om å ha en bred forankring faglig og geografisk av [Innovasjon Norges] virksomhet.»

3.6.4 Departementets vurdering

Forslaget om å oppheve bestemmelsen om at Innovasjon Norge må ha regionale styre er en del av arbeidet for å sikre at styret i Innovasjon Norge har de nødvendige fullmaktene til å tilpasse Innovasjon Norges innsats i regionene til regionale behov og til beste for regional næringsutvikling og kunder. Det er også et tiltak for å sikre klare ansvarslinjer mellom de ulike organene i Innovasjon Norge i tråd med alminnelig selskapslovgiving og prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Forventningene om regional tilstedeværelse og forankring vil ikke reduseres med dette forslaget. Dette sikres ved å videreføre dagens bestemmelser for regional tilstedeværelse i lovens § 11 som sier at «Selskapet skal ha en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene. Selskapet skal samarbeide med regionale aktører. Samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og den enkelte aktør.»

Argumentene for å beholde føringen bygger ofte på en premiss om at styrene tar en stor rolle i den regionale koordineringen. De regionale styrene skal delta i utvikling av selskapets regionale strategi, drive tilsyn med distriktskontoret og ha beslutningsmyndighet i enkeltsaker. Høringsinstanser som kjenner forholdene godt, påpeker at styrene i varierende grad tar alle disse rollene, og at de ofte konsentrerer sitt arbeid om å behandle finansieringssaker som ligger over fullmaktsgrensene til administrasjonene på distriktskontorene. Det vil også si at de regionale styrene ikke deltar aktivt i tildelingen av de andre tjenestene Innovasjon Norge leverer som rådgiving, kompetansetjenester, profilering og nettverk.

Innovasjon Norge vil være fri til å beholde de regionale styrene selv om bestemmelsen fjernes. Departementet viser også til at det er et krav i lovens § 11 om organisering på regionalt nivå som sikrer regional forankring blant annet gjennom de regionale partnerskapene som ledes av fylkeskommunene. I partnerskapene drøftes blant annet utfordringer og strategier for næringsutvikling i de enkelte regionene.

I dag har Innovasjon Norge 15 slike regionale styre. Denne ordningen kan fremstå som ressur-

skrevende for de lokale kontorene som skal betjene styrene og de til sammen 120 styremedlemmene. Ordningen med regionale styre kan også begrense anledningen til å samle enkelte sakstyper ved ett eller flere regionkontor. Når alle typer finansieringssaker må kunne behandles på hvert regionkontor, kan det enkelte regionkontor i mindre grad bygge opp spisskompetanse på sakstyper som er særlig relevant for regionen. For enkelte ordninger er det også pekt på i evalueringer at saksbehandlingen kunne blitt kvalitativt bedre og mindre kostnadskrevene hvis det hadde vært anledning til mer spesialisering.

Etter departementets vurdering er det også sider ved dagens modell som gjør det uklart i hvor stor grad styret i Innovasjon Norge kan ta ansvar for forvaltningen av selskapet slik det er bestemt i gjeldende § 17 om hovedstyrets myndighet. Departementet vil her fremheve at de regionale styrene har egne mandat og representasjon fra fylkeskommunene som også er eiere i Innovasjon Norge, samtidig som de regionale styrene er underlagt hovedstyret. Representasjon fra fylkeskommunene i de regionale styrene fører også til at enkelte representanter for fylkeskommunene har rollen som eier, oppdragsgiver og beslutter av enkeltsaker. Dette er ikke forenlig med den rolledelingen som ellers legges til grunn for forvaltningen av Innovasjon Norges virkemidler. Dagens føringer kan også gi styret utfordringer når det gjelder å ta ansvar for etterlevelsen av bestemmelsene om habilitet i lovens § 25.

Forslaget om å fjerne de regionale styrene bør også ses i sammenheng med departementets forslag om å gjøre selskapet mer ansvarlig for egen virksomhet, jf. punkt 3.4 om eiernes ansvar. Økt ansvar for selskapet tilsier at selskapet også gis større handlingsrom til å organisere egen virksomhet. Flere av høringsinstansene er av en annen oppfatning. Dette gjelder spesielt flertallet av fylkeskommunene som har levert høringsuttalelse. Gjennomgående for disse er at de er imot å fjerne føringen i loven om at Innovasjon Norge skal ha regionale styre, samtidig som de støtter forslaget om å begrense eiernes ansvar for Innovasjon Norge.

Styret i Innovasjon Norge bør etter departementets vurdering ha handlingsrom til å tilpasse kundekontakt, saksbehandling og beslutningssystemer effektivt og i tråd med utviklingen i selskapets rammebetingelser. Dette er en del av styrets ansvar for å forvalte selskapet, jmfør § 17 om hovedstyrets myndighet.

Departementet anbefaler at føringen om at selskapet skal ha regionale styre oppheves.

3.7 Styrenes sammensetting m.m.

3.7.1 Gjeldende rett

Bestemmelsen om styrenes sammensetning i lov om Innovasjon Norge § 14 har i dag en slik formulering:

Selskapet skal ha et hovedstyre på minst seks medlemmer.

Ved behandling av administrative saker suppleres hovedstyret med ytterligere to styremedlemmer som velges av og blant de ansatte.

Hovedstyret kan ha varamedlemmer.

Hovedstyret oppnevnes av foretaksmøtet med unntak av de ansattes valgte styremedlemmer.

Hovedstyret skal ha en leder og nestleder som velges av foretaksmøtet.

Eierne kan i foretaksmøtet oppnevne en valgkomité som fremmer forslag i forbindelse med hovedstyrevalg.

Selskapet skal ha regionale styrer på maksimum åtte medlemmer.

Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styrene gjelder tilsvarende.

Administrerende direktør kan ikke være medlem av styrene.

Lovregulering av adgang til valgkomité i forbindelse med hovedstyrevalg og lovfesting av at de regionale styrene skal ha maksimum åtte medlemmer ble vedtatt i sammenheng med at fylkeskommunene kom inn på eiersiden i Innovasjon Norge fra og med 1. januar 2010 jf. Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) og Innst. O. nr. 30 (2008–2009).

3.7.2 Forslag i høringsbrevet

Det ble foreslått flere endringer i § 14; nedjustering av minsteantallet for eieroppnevnte styremedlemmer til fem, oppheving av krav om varamedlemmer for de eieroppnevnte styremedlemmene, oppheving av bestemmelser om maksimalt antall medlemmer i regionale styrer, oppheving av bestemmelsene for oppnevning av valgkomité og fjerning av bestemmelsen i siste ledd om at administrerende direktør ikke kan være medlem av styrene.

3.7.3 Høringsinstansenes syn

Av 53 høringsvar har 18 merknader til endringene om minste antall medlemmer i styret. Tre uttrykker støtte til forslaget om å redusere minsteantallet.

15 høringsinstanser er negative, blant disse tolv fylkeskommuner. Disse fylkeskommunene fremhever at styret må favne bredden i næringsstrukturen og regional representasjon. Aust-Agder fylkeskommune skriver: «*Dette forholdet er mer vesentlig enn styrets størrelse isolert sett.*» Oslo kommune konkluderer med at det synes lite hensiktsmessig å stille høyere krav til minsteantallet i styret enn for allmennaksjeselskap. Oslo kommune fremhever for øvrig at selskapets størrelse og kompleksitet tilsier et visst antall styremedlemmer.

Næringslivets Hovedorganisasjon har som eneste høringsinstans hatt merknader til å fjerne kravet om valgkomité. De ønsker at det skal være et slikt krav i lov eller vedtekter som sikrer at flere enn staten er med på å velge styret i selskapet.

Forslaget om å oppheve bestemmelsen som fastsetter at administrerende direktør ikke kan være medlem av styret får ikke støtte.

3.7.4 Departementets vurdering

Innovasjon Norges egenart og formål tilsier at styret samlet sett har bred erfaring og kompetanse når det gjelder ulike regioner og næringers muligheter og utfordringer. Selskapets størrelse og kompleksitet tilsier også et visst antall styremedlemmer. Samtidig synes det lite hensiktsmessig å stille høyere krav til minsteantallet medlemmer i styret til Innovasjon Norge enn for styrer i allmennaksjeselskaper som har mer enn 200 ansatte.

Departementet anbefaler at det lovbestemte minsteantallet for eieroppnevnte medlemmer i styret settes til fem medlemmer. Antallet ansatte-representanter i styret kommer i tillegg.

Det er ikke vanlig i selskapslovgivingen å regulere adgangen til å ha valgkomité. En regulering av dette i lov om Innovasjon Norge anses dermed også som unødvendig og bør fjernes for å forenkle loven.

Departementet ønsker å gå bort fra ordningen med varamedlemmer når det gjelder de eieroppnevnte styremedlemmene. Dette er en tilnærming til bestemmelsene for statsforetak. Dette utelukker ikke at de ansattvalgte styremedlemmene kan ha vararepresentanter.

Som en konsekvens av forslaget om å oppheve lovfesting av regionale styrer, jf. endringsforslaget til § 13, foreslås bestemmelsen om antallet styremedlemmer for de regionale styrene opphevet.

Forslaget om å oppheve bestemmelsen i siste ledd om at administrerende direktør ikke kan være medlem av styrene frafalles.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene kan gi styret i Innovasjon Norge rom til å effektivisere driften av selskapet både i form av lavere kostnader og i form av høyere kvalitet på tjenestene selskapet leverer. Dette gjelder særlig adgangen til å endre beslutningsstrukturen i selskapet og de tilpasninger som da kan gjøres i saksbehandlingen.

En samling av eieroppfølgingen av Innovasjon Norge hos departementet vil oppheve forventningen om at hver av fylkeskommunene må ha en helhetlig oppfølging av selskapet for å ivareta det ansvar og de forpliktelser som et slikt eierskap medfører. Fylkeskommunenes oppfølgingsansvar ble beregnet til ti årsverk fordelt på de ulike fylkeskommunene ved innføringen av eierskapsmodellen.

Forslaget vil ikke påvirke forventningene om koordinering og samhandling mellom Innovasjon Norges oppdragsgivere, inkludert fylkeskommunene, i forbindelse med lovendringer og stortingsmeldinger som omhandler Innovasjon Norge. I dag er det en egen avtale mellom eierne i Innovasjon Norge som blant annet regulerer valg til styret, eiermøter, fordeling av ansvar og utbytte fra ordninger. Departementet vil ta initiativ til en dialog med fylkeskommunene om avtalen.

En oppheving av føringen om regionale styrer kan gi selskapet bedre anledning til å bygge opp spisskompetansemiljøer ved regionkontorene. De kan ivareta nasjonale oppgaver og tilbud som er særlig relevant for næringsutviklingen i regionen. I evalueringer er det pekt på at saksbehandlingen kunne blitt kvalitativt bedre og mindre kostnadskrevenne hvis det hadde vært anledning til mer spesialisering. Med dagens organisering blir Innovasjon Norges spesialister ofte lokalisert til hovedkontoret for å støtte de ulike distriktskontorene. De foreslåtte endringene i loven vil legge til rette for at mer av den spesialiserte kompetansen kan bygges opp ved ulike regionkontor.

I lovforslaget legges det opp til at selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser. Den risikoen som da overføres til selskapet er i hovedsak knyttet til driften av selskapet. Dagens

egenkapital på om lag 53 mill. kroner vurderes å være forsvarlig. Egenkapitalen som i dag er knyttet til enkeltordninger, medregnet låne- og garantiordningene, er holdt utenfor. Lovforslaget medfører dermed ikke behov for bevilgninger til økt egenkapital. En endring i ansvarsbestemmelsen og krav om forsvarlig egenkapital, jamfør ny § 7 a nærmere omtalt under punkt 3.2, innebærer at egenkapitalen vurderes som del av eieroppfølgingen. Etter departementets vurdering vil overføringen av ansvaret for selskapets forpliktelser tydeliggjøre styrets ansvar for at selskapets drift er effektiv og over tid reduserer kostnadene for oppdragsgiverne. Dagens eiere i Innovasjon Norge vil fremdeles i siste omgang, måtte garantere for de forpliktelser som selskapet har pådratt seg før de foreslåtte endringene trer i kraft.

Innovasjon Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Når det gjelder regnskapsføringen av pensjonsforpliktelsene, legger Innovasjon Norge norsk regnskapsstandard til grunn. Dette forslaget til endringer gir ingen nærmere behandling av problemstillinger knyttet til pensjon som er felles for en rekke statseide selskap.

Lovforslaget vil ikke endre de ansattes pensjonsforhold i vesentlig grad. Av 763 ansatte per 31. desember 2014 var 589 medlemmer i Statens pensjonskasse, 41 ansatte hadde en ordning gjennom DNB Livsforsikring og om lag 133 har eventuelle utenlandske ordninger knyttet til de ulike landene Innovasjon Norge opererer i. For de som er medlemmer i Statens pensjonskasse er ordningen garantert av staten.

Fylkeskommunene måtte hver skyte inn omlag 0,5 mill. kroner i egenkapital i selskapet da de ble eiere. Samtidig ble budsjetttrammene økt tilsvarende et halvt årsverk per fylkeskommune knyttet til eierskapet i Innovasjon Norge. Innskuddet kan kompenseres ved at fylkeskommunene beholder økningen i rammeoverføringene knyttet til forvaltningen av eierskapet i Innovasjon Norge, tilsvarende et halvt årsverk per år.

5 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Til § 2

Paragrafen regulerer eierforholdet i selskapet.

Endringen som foreslås er at staten blir ene-eier i selskapet, og at fylkeskommunenes og Oslo kommunes eierskap i Innovasjon Norge opphører. Statens eiermyndighet i selskapet kan bare utøves gjennom foretaksmøtet, som er selskapets øverste organ, jf. § 28. Statens myndighet som eier holdes adskilt fra den styringen som eierdepartement, andre departement og andre offentlige aktører vil kunne utøve over selskapets virksomhet som oppdragsgivere. Det følger av Grunnlovens § 12 tredje ledd at Kongen kan fastsette hvilket departement som skal forvalte statens eierskap i selskapet.

Til § 7

Paragrafen regulerer eierinnskuddet i selskapet.

Nåværende formulering «*Eiernes*» foreslås endret til «*Statens*». Dette er en ren konsekvensendring som følge av at det i proposisjonen foreslås å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap. Nåværende annet punktum vurderes som overflødig, siden første punktum også kan benyttes ved eventuelt senere endringer av eierinnskudd i selskapet. Annet punktum foreslås derfor opphevet av forenklingshensyn.

Til § 7 a

Paragrafen er ny. Den fastsetter et generelt forsvarlighetsprinsipp for egenkapitalen i selskapet. Endringen har sammenheng med forslaget i proposisjonen om å oppheve det ubegrensede eieransvaret for selskapets forpliktelser og erstatte dette med et begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Utformingen av paragrafen er etter mønster fra statsforetakslovens § 12 med unntak av noen språklige endringer, ved at Innovasjon Norge benevnes som et selskap i stedet for statsforetak eller foretak.

Etter første ledd skal selskapet til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra Innovasjon Norges virksomhet. Prinsippet innebærer at

det skal være et forsvarlig forhold mellom virksomheten til Innovasjon Norge og den egenkapital selskapet disponerer over.

Departementet foreslår at det inntas bestemmelser om handleplikt for styret ved tap av egenkapital i annet og tredje ledd.

Til § 7 b

Paragrafen er ny. Den regulerer forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling. Forhøyelse av innskuddskapitalen uten ny innbetaling er foreslått regulert i ny § 7 c. Endringen har sammenheng med forslaget i proposisjonen om å oppheve det ubegrensede eieransvaret for selskapets forpliktelser og erstatte dette med et begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Paragrafen er utformet etter mønster fra statsforetakslovens § 14 med unntak av at formuleringen «*foretaket*» erstattes gjennomgående med «*selskapet*». Etter første ledd hører det under foretaksmøtet å beslutte å øke statens innskudd i selskapet. Statsrettslig må vedtaket om å øke statens innskudd ha dekning i et bevilgningsvedtak fra Stortinget. Annet ledd første og annet punktum stiller krav til innholdet av møteprotokollen fra foretaksmøtet hvor innskuddskapitalen besluttes forhøyet. Tredje ledd første punktum gjelder innbetalingstidspunktet for forhøyelsesbeløpet. Annet punktum angir det nærmere tidspunkt for når kapitalforhøyelsen skal anses gjennomført, og er blant annet avgjørende for når det høyere beløpet kan føres i balansen som statens innskuddskapital.

Til § 7 c

Paragrafen er ny. Den regulerer adgangen til å øke statens innskuddskapital i selskapet uten at det foretas nyinnbetaling til selskapet. Endringen har sammenheng med forslaget i proposisjonen om å skifte fra ubegrenset eieransvar for selskapets forpliktelser til begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Paragrafen er utformet etter mønster fra statsforetakslovens § 15 med unntak av noen språklige endringer ved at Innovasjon Norge benevnes som selskap i stedet for foretak.

Etter første punktum hører det under foretaksmøtet å beslutte å øke statens innskudd i selskapet ved overføring fra selskapets egenkapital. Første punktum stiller også krav om at selskapets egenkapital i så fall må overstige det tidligere innskuddsbeløpet etter den senest fastsatte balansen. Annet punktum fastsetter at møteprotokollen fra foretaksmøtet skal angi hvor mye innskuddet skal forhøyes med. Tredje punktum fastsetter når kapitalforhøyelsen anses gjennomført.

Til § 7 d

Paragrafen er ny. Den regulerer adgangen til nedsetting av statens innskuddskapital i selskapet. Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å oppheve ubegrenset eieransvar for selskapets forpliktelser og erstatte dette med et begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Paragrafen er utformet etter mønster fra statsforetakslovens § 16.

Første ledd første punktum fastsetter at det hører under foretaksmøtet å beslutte nedsettelse av innskuddskapitalen. Første ledd annet punktum angir de måtene nedsettelsesbeløpet kan brukes på. I samsvar med tilsvarende regler i statsforetaksloven inneholder bestemmelsen tre alternative bruksmåter. Etter første ledd annet punktum nr. 1 kan nedskrivningsbeløpet brukes til avskrivning av regnskapsmessig tap som ikke kan dekkes på annen måte.

Første ledd annet punktum nr. 2 og 3 gjelder nedsetting av innskuddskapitalen hvor nedsetningsbeløpet frigjøres til staten, enten ved et beløp direkte eller ved at det overføres til et fond som senere kan utbetales. Bakgrunnen for at staten ønsker å frigjøre deler av innskuddskapitalen kan for eksempel være at innskuddskapitalen er høyere enn det som anses forsvarlig, jf. proposisjonens forslag til ny § 7 a.

Annet ledd inneholder nærmere vilkår for at innskuddskapitalen kan settes ned etter første ledd annet punktum nr. 2 og 3, dvs. slik at nedsetningsbeløpet frigjøres for utbetaling til staten. Kravet etter annet ledd første punktum er at det etter nedsettingen er full dekning for det gjenværende innskuddet, dvs. at foretaket har eiendeler hvis verdi etter balansen for siste regnskapsår minst tilsvarende det nedsatte innskuddskapitalen. Annet ledd tredje og fjerde punktum fastsetter at bekrefteelse fra revisor for at vilkårene er oppfylt legges fram på foretaksmøtet, og at bekrefteelsen vedlegges protokollen.

Tredje ledd innebærer at aksjelovens §§ 12-4 til 12-6 gjelder tilsvarende for Innovasjon Norge.

Begrunnelsen for forslaget er at ved overgang fra ubegrenset ansvar til et begrenset ansvar bør det innføres regler som ivaretar kreditors interesser i tilfelle nedsettelse av innskuddskapitalen i Innovasjon Norge. Forslaget innebærer også en tilpassning til statsforetaksloven som har tilsvarende henvisning til aksjelovens §§ 12-4 til 12-6, jf. statsforetakslovens § 16 tredje ledd.

Til § 7 e.

Paragrafen er ny. Den regulerer nærmere adgangen til å overføre selskapets midler til staten. Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å oppheve ubegrenset eieransvar for selskapets forpliktelser og erstatte dette med et begrenset eieransvar for selskapets forpliktelser. Paragrafen er utformet etter mønster fra statsforetakslovens § 17 med unntak av noen språklige endringer ved at Innovasjon Norge benevnes som selskap i stedet for foretak og henvisningene til statsforetakslovens § 16 og kapittel 10 erstattes med henvisning til § 7 d og § 36 a i lov om Innovasjon Norge.

Første ledd første punktum fastslår at utdelinger av selskapets midler til staten kan skje på tre måter: I forbindelse med nedsettelse av innskuddskapitalen, ved oppløsning og som utdeling av utbytte. De påfølgende bestemmelsene i paragrafen fastsetter materielle skranker for hva som kan utdeles som utbytte, og hvem som har myndighet til beslutning om dette. Første ledd annet punktum fastsetter at det bare kan utdeles utbytte til staten i den utstrekning selskapet har en nettoformue som overstiger innskuddskapitalen. Også denne begrensningen må ses i sammenheng med ønsket om å verne om selskapets eget kapitalgrunnlag.

Etter annet ledd er det foretaksmøtet som treffer beslutning om utdeling av utbytte. Foretaksmøtet er ikke bundet av styrets forslag om utdeling av utbytte. Slik bestemmelsen er formulert, kan foretaksmøtet på eget initiativ beslutte utdeling av utbytte innenfor de rammer som går fram av første ledd.

Til § 8

Paragrafen regulerer finansieringen av selskapets virksomhet. Den enkelte oppdragsgiver er ansvarlig for å finansiere de oppdrag som oppdragsgiveren legger til selskapet. Det foreslås endring i siste punktum for å presisere at ved offentlig finansiering av selskapets virksomhet er det oppdragsgiver som setter vilkårene for oppdraget.

Endringen skal legge til rette for at offentlige aktører kan legge oppdrag direkte til Innovasjon Norge. Endringen har sammenheng med forslaget i proposisjonen om å gjøre staten til eeneier i Innovasjon Norge.

Til § 9

Paragrafen regulerer eiernes ansvar for selskapets forpliktelser. Det foreslås begrensninger i eieransvaret for selskapets forpliktelser. Selskapet blir i større grad ansvarlig for egne forpliktelser. Dette gjelder spesielt forpliktelser knyttet til driften av selskapet. Ansvar for selskapets låne- og garantiordninger vil fortsatt reguleres særskilt. Endringen i eieransvaret har sammenheng med forslagene i proposisjonen om å gi selskapet større handlingsrom for organiseringen av selskapet, og vil også være en tilnærming til statsforetaksloven og til hva som gjelder for de fleste statseide selskaper med sektorpolitiske mål.

Paragrafen foreslås utformet etter mønster for statsforetaksloven, med unntak for Innovasjon Norges låne- og garantiordninger hvor den enkelte oppdragsgiver skal ha et særskilt ansvar for forpliktelser knyttet til de låne- og garantiordningene som den enkelte oppdragsgiver legger til selskapet.

Overskriften til paragrafen foreslås endret fra «*Eiernes ansvar*» til «*Ansvar for selskapets forpliktelser*» siden både eieransvaret for selskapets forpliktelser og oppdragsgivernes ansvar for de låne- og garantiordningene de har lagt til selskapet reguleres i denne paragrafen.

Første ledd endres etter mønster fra statsforetakslovens § 4 a med unntak av noen språklige endringer ved at Innovasjon Norge benevnes som selskap i stedet for foretak.

Gjeldende annet ledd som regulerer ansvaret for selskapets låne- og garantiordninger foreslås endret for å presisere at oppdragsgiver er ansvarlig for forpliktelsene knyttet til de låne- og garantiordningene som oppdragsgiveren legger til selskapet. Som følge av dette erstattes også «*eierne*» med «*oppdragsgiver*». Dette er en følge av at det i proposisjonen foreslås å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap, slik at staten ikke er ansvarlig for eventuelle oppdrag hvor staten ikke legger føringene for oppdraget.

Tredje ledd som regulerer eiernes solidariske plikt foreslås opphevet. Dette er en ren konsekvensendring av forslagene i proposisjonen om begrensning av eieransvaret og om endring av eierskapet i selskapet.

Til § 10

Paragrafen regulerer selskapets virkemidler. Paragrafen inneholder en generell bestemmelse om selskapets virkemidler, jf. omtale i Ot.prp. nr. 14 (2003–2004) Om lov om Innovasjon Norge. De statlige oppdrag vil bli omtalt i departementenes årlige budsjettproposisjoner og i oppdragsbrev. Fylkeskommunale midler stilles til disposisjon gjennom egne tildelinger og i egne oppdragsbrev. Selskapet kan, etter vedtak i foretaksrådet, operere på vegne av andre aktører eller tillegges andre virkemidler innenfor selskapets formål slik det er nedfelt i § 1.

I første ledd første punktum foreslås formuleringen «*formål*» erstattet med «*selskapets formål*». Dette er en endring av språklig karakter for å gi bedre konsistens med selskapets gjeldende formål, vedtatt i sammenheng med Prop. 187 L (2012–2013) og Innst. 102 L (2013–2014).

Gjeldende annet ledd flyttes til tredje ledd. Nytt annet ledd presiserer selskapets forpliktelse til å utføre oppdrag for fylkeskommunene. Dette gjelder også enkeltoppdrag fra fylkeskommunene så fremt selskapet har kapasitet til dette. Endringen skal legge til rette for at fylkeskommunene kan legge oppdrag direkte til Innovasjon Norge. Endringen har sammenheng med forslaget i proposisjonen om å gjøre staten til eeneier i Innovasjon Norge

Nytt tredje ledd som er en flytting av gjeldende annet ledd. I nytt tredje ledd erstattes formuleringen «*Eierne*» med «*Departementet*». Dette følger av at det i proposisjonen foreslås å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

Nytt fjerde ledd er en flytting av gjeldende tredje ledd. I nytt fjerde ledd erstattes formuleringen «*eierne*» med «*departementet*». Dette er en følge av at det i proposisjonen foreslås å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

Til § 13

Paragrafen fastsetter at hvilke organer som utgjør selskapets ledelse.

I første ledd foreslås formuleringen «*hovedstyre*» endret til «*styre*». Endringen er en følge av forslaget i proposisjonen om å oppheve lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer. Det vil ikke lenger være hensiktsmessig å skille mellom det tidligere hovedstyret og andre styrer i selskapet.

Annet ledd som lovfester at selskapet skal ha regionale styrer foreslås opphevet. Endringen innebærer at selskapet gis større handlingsrom til

å organisere egen virksomhet mer i tråd med alminnelige prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Samtidig innebærer videreføringen av gjeldende § 11 at selskapet skal ha en organisering tilpasset ulike behov i regionene og at selskapet skal samarbeide med regionale aktører

Til § 14

Paragrafen regulerer sammensetningen av selskapets styrer. Paragrafens overskrift foreslås endret slik at styret omtales i entall og ikke flertall. Formuleringen «*hovedstyre*» foreslås endret til «*styre*» og formuleringen «*hovedstyret*» foreslås gjennomgående endret til «*styret*». Endringene er i samsvar med forslaget i proposisjonen om å oppheve lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer.

I første ledd foreslås minsteantallet medlemmer i styret endret fra seks til fem medlemmer. Minsteantallet eieroppnevnte medlemmer til styret vil med dette sammenfalle med hva som gjelder for allmennaksjeselskaper med mer enn 200 ansatte. Selskapets størrelse og kompleksitet tilsier et visst antall styremedlemmer.

Nåværende tredje ledd om at hovedstyret kan ha varamedlemmer foreslås opphevet. Opphevelsen gjelder for de eieroppnevnte medlemmene. Det foreslås derfor en presisering i annet ledd for å klargjøre at ansattoppnevnte medlemmer i styret fortsatt kan ha varamedlemmer.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

Gjeldende femte ledd blir nytt fjerde ledd.

Gjeldende sjette ledd foreslås opphevet. Det er ikke vanlig i selskapslovgivingen å lovregulere adgang til å ha valgkomité. Endringen er av forenklingshensyn.

Gjeldende syvende ledd foreslås opphevet. Bestemmelsen gjelder minsteantallet styremedlemmer i de regionale styrene. Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer.

Gjeldende åttende ledd blir nytt femte ledd.

Gjeldende niende ledd blir nytt sjette ledd.

Til § 15

Paragrafen regulerer hovedstyremedlemmenes tjenestetid. Formuleringene «*hovedstyremedlemmene*» og «*hovedstyremedlem*» endres til henholdsvis «*styremedlemmene*» og «*styremedlem*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å oppheve lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer.

Til § 16

Paragrafen regulerer opphør av styreverv før tjenestetiden er utløpt.

Formuleringene «*hovedstyret*» og «*hovedstyremedlem*» endres gjennomgående til henholdsvis «*styret*» og «*styremedlem*». I tillegg oppheves formuleringene i «*styret*» i overskriften. Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å oppheve lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer.

I første ledd annet punktum endres i tillegg formuleringen «*eierne*» til «*staten*». Dette er en følge av at det i proposisjonen foreslås å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

I annet ledd første punktum endres ved at forbeholdet i tilfelle vararepresentant ikke er valgt oppheves. Dette gjelder for de eieroppnevnte styremedlemmene. Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av varamedlemmer for de eieroppnevnte styremedlemmene, jf. § 14.

Til § 17

Paragrafen regulerer hovedstyrets myndighet. Overskriften til paragrafen endres fra «*hovedstyrets myndighet*» til «*styrets myndighet*». Formuleringen «*hovedstyret*» endres gjennomgående til «*styret*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer. Gjeldende tredje ledd foreslås opphevet. Endringene er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

Til § 18

Paragrafen regulerer hovedstyrets møter. Overskriften til paragrafen endres fra «*hovedstyrets møter*» til «*styrets møter*». Formuleringene «*hovedstyrets*», «*hovedstyret*», «*hovedstyremedlem*» og «*hovedstyremøtene*» endres gjennomgående til henholdsvis «*styrets*» og «*styret*», «*styremedlem*» og «*styremøtene*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrer. Første ledd første punktum formuleringen «*nødvendig*» endres til «*det trengs*». Endringen er etter mønster fra statsforetaksloven. Det gjøres en språklig korrigerende ved å dele opp «*tilstede*» i to ord slik at det står «*til stede*.»

§ 19

Paragrafen regulerer hovedstyrets vedtaksførhet og flertallskrav. Formuleringene «*hovedstyret*» og «*hovedstyrets*» endres gjennomgående til henholdsvis «*styret*» og «*styrets*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfesting av at selskapet skal ha regionale styrever.

Til §§ 20 og 21

Paragrafene regulerer administrerende direktør og dennes myndighet i selskapet. Formuleringene «*hovedstyret*» endres gjennomgående til «*styret*» og «*hovedstyrets*» endres til «*styrets*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfesting av at selskapet skal ha regionale styrever. I tillegg endres formuleringen «*foretakets*» til «*selskapets*». Endringen er av språklig karakter.

Til § 22

Paragrafen regulerer hovedstyrets og administrerende direktørs myndighet til å representere selskapet utad. Formuleringene «*hovedstyrets*», «*hovedstyret*» og «*hovedstyremedlem*» endres gjennomgående til «*styrets*», «*styret*» og «*styremedlem*». Endringene er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfesting av at selskapet skal ha regionale styrever.

Til § 27 annet ledd

Formuleringen «*hovedstyret*» endres gjennomgående til «*styret*». Endringen er en følge av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfesting av at selskapet skal ha regionale styrever.

Til § 27 sjette ledd

Formuleringen «*en eier*» endres til «*eieren*». Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge.

Til § 28

Paragrafen regulerer foretaksmøtets myndighet og sammensetning. Formuleringene «*eierne*», «*eiernes*» og «*hovedstyrets*» foreslås gjennomgående erstattet med henholdsvis «*departementet*», «*departements*» og «*styrets*». Endringene er en konsekvens av forslagene i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap og om å fjerne lovfesting av at selskapet

skal ha regionale styrever. I tillegg endres formuleringen «*foretakets*» til «*selskapets*».

Annet ledd første punktum endres. Det er ikke nødvendig å nevne eier blant de som har rett til å delta på foretaksmøtet siden det følger av første ledd første punktum at departementet utgjør foretaksmøtet. Endringen er etter mønster fra statsforetaksloven § 38 annet ledd første punktum.

Gjeldende tredje ledd foreslås opphevet. Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen å endre eierskapet i Innovasjon Norge.

§§§ 28 a, 28 b, 28 c og 29 a

Paragrafene regulerer foretaksmøtets vedtaksførhet gjennom krav til flertallskrav, vilkår for vedtektsendringer, krav om enstemmighet og vilkår for beslutninger av foretaksmøtet uten møte. Paragrafene foreslås opphevet. Endringene er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

Til § 30

Paragrafen regulerer ekstraordinært foretaksmøte. Paragrafen foreslås utformet etter mønster fra statsforetaksloven. Endringene er en konsekvens av forslagene i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

Departementet bør kunne kalle inn til ekstraordinært foretaksmøte i likhet med hva som gjelder for statsforetak. Annet ledd oppheves. Innholdet i gjeldende annet ledd anses som dekket gjennom § 31 og øvrige endringer i § 30.

Til § 31

Paragrafen regulerer innkalling til foretaksmøte. Formuleringene «*hovedstyret*» og «*eierne*» endres til med henholdsvis «*styret*» og «*departementet*». Endringene er en konsekvens av forslagene i proposisjonen om å fjerne lovfesting av at selskapet skal ha regionale styrever og å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap.

Første ledd tredje punktum foreslås endret ved at departementet innkaller til foretaksmøtet og bestemmer innkallingsmåten. Endringen er etter mønster fra statsforetaksloven § 41 første ledd første punktum.

I første ledd siste punktum foreslås formuleringene «*med mindre samtlige eiere er enige om*

kortere frist eller at kortere frist er påtrengende nødvendig» erstattet med «*om ikke kortere varsel i særlig tilfelle er påtrengende nødvendig.*» Endringene er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap og utformingen er etter mønster fra statsforetaksloven § 41 første ledd siste punktum, med unntak av at statsforetaksloven har lovfestet en ukes innkallingsfrist, mens gjeldende to ukers frist opprettholdes for Innovasjon Norges tilfelle.

Det gjøres en språklig korrigerings ved å dele opp «*tilstede*» i to ord slik at det står «*til stede*».

Til § 31 a

Paragrafen regulerer eiernes rett til å få saker behandlet på foretaksmøtet. Paragrafen foreslås opphevet. Endringen er en konsekvens av forslagene i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap, og om at departementet innkaller til foretaksmøtet.

Til § 32

Paragrafen regulerer møteledelse og føring av protokoll. I første ledd foreslås formuleringen «*hovedstyrets*» endres til «*styrets*». Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å fjerne lovfestingen av at selskapet skal ha regionale styrever. Annet ledd og tredje ledd foreslås slått sammen etter mønster fra statsforetakslovens § 42 annet ledd. Dette innebærer at bestemmelser om avstemning og fortegnelse oppheves og at formuleringen «*beslutningen*» i gjeldende tredje ledd siste punktum endres til «*departementets beslutning*». Endringene er en konsekvens av forslaget i proposisjonen å endre eierskapet i Innovasjon Norge.

Til Kapittel 7

Gjeldende kapittel 7 omhandler regnskap, revisjon og gransking. Det foreslås endring i kapitteloverskriften for å gjenspeile at forslaget om ny paragraf for regulering av oppløsning og avvikling av selskapet foreslås innført under dette kapitlet.

Formuleringene «*oppløsning og avvikling*» tilføyes i kapitteloverskriften.

Til § 35

Paragrafen regulerer granskning av selskapet. Paragrafen endres etter mønster fra statsforetakslovens § 44, med unntak fra at konsernbestemmelsen i statsforetakslovens § 44 annet ledd nest siste punktum og språklig tilpasning ved at formuleringen «*foretaket*» erstattes med «*selskapet*». Endringen er en konsekvens av forslaget i proposisjonen om å endre eierskapet i Innovasjon Norge til et heleid statlig selskap. Endringen inneholder ingen materielle endringer utover konsekvensene av forslaget om en annen eierstruktur i selskapet fra tyve ulike eiere til en eier.

Til § 36 a

Paragrafen er ny. Den regulerer oppløsning og avvikling av selskapet. Oppløsning og avvikling har ikke tidligere blitt regulert i lov om Innovasjon Norge.

Det innføres egne bestemmelser om oppløsning og avvikling som viser til statsforetakslovens §§ 46, 49, 50, 51, 52 og 53 om henholdsvis vedtak om oppløsning, vedtak om avvikling, dekning av fordringshaverne, endelig oppløsning og ansvar for udekkede forpliktelser. Ved oppløsning og avvikling av Innovasjon Norge gjelder statsforetakslovens §§ 46, 49, 50, 51, 52 og 53 så langt de passer.

Til del II ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Det foreslås at loven skal gjelde fra den tid Kongen bestemmer. Endringene i § 9 første ledd medfører at selskapet blir ansvarlig for egne forpliktelser, med unntak av det ansvaret som fremgår i § 9 andre ledd. Staten og fylkeskommunene vil fremdeles være solidarisk ansvarlige for de forpliktelsene som selskapet har pådratt seg før endringene i loven trer i kraft. Utover dette kan departementet gi nærmere overgangsbestemmelser.

Nærings- og fiskeridepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om Innovasjon Norge (eierforhold og forvaltning av selskapet).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov om Innovasjon Norge (eierforhold og forvaltning av selskapet) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov om Innovasjon Norge (eierforhold og forvaltning av selskapet)

I

I lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:
Selskapet eies av *staten*.

§ 7 skal lyde:
§ 7 *Statens* innskudd
Statens innskudd i selskapet fastsettes i vedtektene og vedtas av *foretaksmøtet*.

Ny § 7 a skal lyde:
§ 7 a *Krav om forsvarlig egenkapital*
Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Styret skal innen rimelig tid innkalle foretaksmøtet, gi det en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen.

Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i annet ledd, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

Ny § 7 b skal lyde:
§ 7 b *Forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling*

Foretaksmøtet kan beslutte å øke statens innskudd ved innbetaling av ny kapital.

Møteprotokollen skal angi hvor mye innskuddet skal forhøyes med. Er innskuddet andre formuesverdier enn penger, skal protokollen angi hva som skal skytes inn. Innskuddet kan ikke overføres til et høyere beløp enn det antas å kunne oppføres med i selskapets balanse. På foretaksmøtet skal det legges fram en bekreftelse fra revisor om at innskuddet ikke er verdsatt høyere enn tillatt etter forrige punktum. Bekreftelsen skal vedlegges protokollen.

Innskuddet skal være innbetalt eller overført til selskapet senest samtidig med at forhøyelsen registreres i Foretaksregisteret. Forhøyelsen anses gjennomført når den er registrert i Foretaksregisteret.

Ny § 7 c skal lyde:
§ 7 c *Forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling*

Foretaksmøtet kan beslutte å øke statens innskudd i selskapet ved overføring fra selskapets egenkapital i den utstrekning denne etter den senest fastsatte balansen overstiger det tidligere innskuddsbeløpet. Møteprotokollen skal angi hvor mye innskuddet skal forhøyes med. Forhøyelsen anses for gjennomført når den er registrert i Foretaksregisteret.

Ny § 7 d skal lyde:
§ 7 d *Nedsetting av innskuddskapitalen*

Foretaksmøtet kan beslutte å sette ned statens innskudd. Møteprotokollen skal angi hvor mye innskuddet skal settes ned med, og om beløpet skal anvendes til:

1. dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte
2. tilbakebetaling til staten, eller
3. overføring til fond

Beslutning som nevnt i første ledd annet punktum nr. 2 og 3 kan ikke gjelde større beløp enn at det etter nedsettingen er full dekning for det gjenværende innskudd. Ved beregningen av beløpet skal balanse for det siste regnskapsår legges til grunn, men det skal tas tilbørlig hensyn til tap som måtte være lidt etter balansedagen. På foretaksmøte skal det legges fram en bekreftelse fra revisor på at vilkårene i første og annet punktum er oppfylt. Bekreftelsen skal vedlegges protokollen.

Bestemmelsene i aksjeloven §§ 12-4 til 12-6 gjelder tilsvarende.

Ny § 7 e skal lyde:
§ 7 e *Utbytte*

Utdeling av selskapets midler til staten som ikke skjer ved nedsettelse av innskuddskapitalen, jf.

§ 7 d, eller ved oppløsning, jf. § 36 a, kan bare foretas som utdeling av utbytte.

Utbytte kan bare besluttes utdelt så langt selskapet har en nettoformue som overstiger innskuddskapitalen. Ved beregningen av beløpet skal balansen for det siste regnskapsåret legges til grunn. Det kan ikke i noe tilfelle besluttes utdelt mer enn forenlig med forsiktig og god regnskaps-skikk under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen eller som må forutsettes å ville inntreffe.

Beslutning om utdeling av selskapets midler trefes av foretaksmøtet.

§ 8 første ledd skal lyde:

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Ved offentlig finansiering er det oppdragsgiver som fastsetter vilkårene for oppdraget.

§ 9 skal lyde:

§ 9 Ansvar for selskapets forpliktelser

Staten hefter ikke overfor kreditorene for selskapets forpliktelser. Staten plikter ikke å gjøre innskudd i selskapet eller i tilfelle dets konkursbo ut over det som følger av stiftelsesdokumentet eller vedtak om å forhøye innskuddskapitalen.

Oppdragsgiver er ansvarlig for forpliktelser knyttet til de låne- og garantiordningene som oppdragsgiveren har lagt til selskapet.

§ 10 skal lyde:

§ 10 Selskapets virkemidler

For å fremme selskapets formål som nevnt i § 1, kan selskapets midler brukes til:

1. finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti- og egenkapitalordninger
2. rådgiving og kompetansehevende tiltak
3. nettverk og infrastruktur
4. profilering av norsk næringsliv i utlandet

For å fremme selskapets formål er selskapet forpliktet til å utføre oppdrag for fylkeskommunene. Dette gjelder også enkeltoppdrag fra fylkeskommunene såfremt selskapet har kapasitet til dette.

Departementet kan gi nærmere regler om selskapets virkemidler gjennom foretaksmøtet.

For å fremme selskapets formål kan departementet gjennom foretaksmøtet tillegge selskapet å utføre oppgaver knyttet til forvaltningen av andre statlige og regionale virkemidler, og kan i denne forbindelse fastsette nærmere regler om utøvelsen av slike oppgaver.

§ 13 skal lyde:

§ 13 Selskapets ledelse

Selskapet ledes av et styre og en administrerende direktør.

§ 14 skal lyde:

§ 14 Styrets sammensetning m.m.

Selskapet skal ha et styre på minst fem medlemmer.

Ved behandling av administrative saker suppleres styret med ytterligere to styremedlemmer eller deres varamedlemmer som velges av og blant de ansatte.

Styret oppnevnes av foretaksmøtet.

Styret skal ha en leder og nestleder som velges av foretaksmøtet.

Bestemmelsene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styrene gjelder tilsvarende.

Administrerende direktør kan ikke være medlem av styret.

§ 15 første og annet ledd skal lyde:

Styremedlemmene tjenestegjør i to år. Kortere tjenestetid kan fastsettes i spesielle tilfeller. Tjenestetiden opphører ved utløpet av det ordinære foretaksmøtet i det år tjenestetiden utløper.

Et styremedlem blir stående inntil nytt styremedlem blir valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

§ 16 skal lyde:

§ 16 Opphør av styreverv før tjenestetiden er utløpt

Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Ved fratredelse skal det gis rimelig forhåndsvarsel til staten og styret. Medlem av styret som er valgt av foretaksmøtet, kan til enhver tid fjernes ved beslutning av foretaksmøtet.

Opphører vervet for et styremedlem før utløpet av tjenestetiden, skal foretaksmøtet oppnevne et nytt styremedlem for resten av perioden. Oppnevningen kan likevel utstå til neste ordinære foretaksmøte dersom styret er vedtaksført med de gjenværende medlemmer.

§ 17 skal lyde:

§ 17 Styrets myndighet

Forvaltningen av selskapet hører under styret, som også påser at virksomheten drives i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av loven her og i forskrift gitt i medhold av loven.

Styret har ansvaret for en forsvarlig organisering av selskapet og skal påse at dets virksomhet,

regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. *Styret* skal føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av *virksomheten*.

I vedtektene kan det bestemmes at visse saker skal avgjøres av *styret*.

§ 18 skal lyde:

§ 18 *Styremøter*

Styrets leder sørger for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av *styret* og administrerende direktør kan kreve at *styret* sammenkalles. Om ikke *styret* for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være *til stede* og til å uttale seg på *styremøtene*.

Styremøtene ledes av styrelederen, eller i hans eller hennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse *til stede*, velger *styret* selv sin møteleder.

Ved *styremøtene* skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Dersom *styremedlem* eller administrerende direktør er uenig i *styrets* beslutning, kan de kreve sin oppfatning innført i protokollen.

§ 19 første, annet og tredje ledd skal lyde:

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle saken, er til stede. *Styret* kan likevel ikke treffe beslutning med mindre alle medlemmene av styret så vidt mulig er gitt mulighet til å delta i behandling av saken.

Som *styrets* beslutning gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning, må likevel alltid utgjøre mer enn 1/3 av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle sak.

Ved valg og ansettelse anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. *Styret* kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmene likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 20 første ledd skal lyde:

Selskapet skal ha en administrerende direktør som tilsettes av *styret*. *Styret* fastsetter også administrerende direktørs lønn. *Styret* treffer vedtak om å si opp eller avskjedige administrerende direktør.

§ 21 første og annet ledd skal lyde:

Administrerende direktør forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som *styret* gir. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning, eller som etter vedtektene eller annet vedtak av foretaksmøtet hører under *styret*. Slike saker kan administrerende direktør bare avgjøre om *styret* i enkelte tilfelle har gitt ham eller henne myndighet til det, eller *styrets* beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for *selskapets* virksomhet. *Styret* skal i så fall snarest underrettes om saken.

§ 22 skal lyde:

§ 22 *Styrets* og administrerende direktørs representasjonsrett

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi *styremedlem* eller administrerende direktør rett til å tegne selskapets firma. Vedtektene kan begrense *styrets* myndighet etter første punktum og også selv gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Administrerende direktør representerer selskapet utad i saker som faller innenfor hans eller hennes myndighet etter § 21.

§ 27 andre ledd skal lyde:

Taushetsplikten gjelder ikke meddelelser som *styret* eller noen som har fullmakt fra *styret*, gir på vegne av selskapet til eieren.

§ 27 sjettede ledd skal lyde:

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen gjelder også for *eieren*, oppdragsgiver eller andre offentlige myndigheter som mottar opplysninger fra selskapet, og enhver som utfører tjeneste eller arbeid for disse.

§ 28 skal lyde:

§ 28 Allment om foretaksmøtets myndighet og sammensetning

Departementet utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet. *Departementets* myndighet i selskapet kan ikke utøves utenom i foretaksmøtet. De sakene som etter lov eller vedtekter hører inn under selskapet, skal behandles i foretaksmøtet.

Rett til å være til stede i foretaksmøtet og til å uttale seg har selskapets styre, administrerende direktør og revisor. Administrerende direktør og styrets leder har plikt til å være til stede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. *Selskapets* revisor har plikt til å være til stede i den grad de sakene som skal behandles, er av slik art at revisors nærvær er *ønskelig*.

§§ 28 a, 28 b og 28 c oppheves.

§ 29 a oppheves.

§ 30 skal lyde:

§ 30 Ekstraordinært foretaksmøte

Ekstraordinært foretaksmøte avholdes når departementet, styret eller revisor finner det nødvendig.

§ 31 første, annet og tredje ledd skal lyde:

Departementet innkaller til foretaksmøte og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen til ordinært foretaksmøte skal foretas skriftlig senest én måned før møtet, og skal være vedlagt årsregnskap, årsberetning og revisors beretning. Innkallingen til ekstraordinært foretaksmøte skal foretas senest to uker før møtet, om ikke kortere varsel i særlig tilfelle er påtrengende nødvendig.

Til møtet innkalles de som etter § 28 annet ledd har rett til å være *til stede* i foretaksmøtet.

Innkallingen skal bestemt angi de saker som skal behandles på møtet. Vil vedtektene bli foreslått endret, skal hovedinnholdet i forslaget gjengis i innkallingen. Foretaksmøtet kan ikke treffe vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen med mindre samtlige av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være *til stede* samtykker i det.

§ 31 a oppheves.

§ 32 skal lyde:

§ 32 Møteledelse og protokollasjon

Foretaksmøtet ledes av *styrets* leder.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra *foretaksmøtet*. *Protokollen* skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedværende. Er noen av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være til stede på møtet, uenig i *departementets beslutning*, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

Kapittel 7 overskriften skal lyde:

Kapittel 7 Regnskap, revisjon, *gransking*, *oppløsning* og *avvikling*

§ 35 skal lyde:

§ 35 Gransking

Foretaksmøtet kan, når særlige grunner tilsier det, *beslutte gransking* av selskapet eller nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen av det *eller regnskapene*.

Den som på vegne av *foretaksmøtet* forestår gransking, har rett til å foreta de undersøkelserne i selskapet som finnes nødvendig, og kan i denne forbindelse kreve nødvendig bistand av selskapet. Den som forestår *granskingsen*, kan av *styret*, administrerende *direktør* og enhver ansatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapets forhold som *granskingsen* gjør nødvendig. Den som på vegne av *foretaksmøtet* foretar *granskingsen*, har taushetsplikt etter samme regler som gjelder for revisorer, jf. revisorloven § 6-1.

Ny § 36 a skal lyde:

§ 36 a *Oppløsning og avvikling*

Ved oppløsning og avvikling gjelder bestemmelsene i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak §§ 46, 49, 50, 51, 52 og 53 så langt de passer.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. For forpliktelser som Innovasjon Norge har pådratt seg før loven trer i kraft, er eieransvaret ikke begrenset etter § 9 første ledd.
3. Departementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

